

Doctoral Summer School geïntegreerde module Taal- en Letterkunde Internationaal

Inhoud

Doelgroep	2
Doelstellingen	2
Praktische organisatie.....	4
Inhoudelijk	6
Voortraject	6
Module 1	6
Module 2	7
Pratische voorbeelden	7
Voorbeeld 1	7
Voorbeeld 2	8

Doelgroep

De Doctoral Summer School Nederlandse Taal- en Letterkunde kan voor promovendi bij verschillende vakgroepen Nederlands in een bepaalde regio (of transregionaal) worden georganiseerd. Omdat het aantal promovendi Nederlandse taal- of letterkunde in de internationale neerlandistiek beperkt is, wordt aangeraden om de Doctoral Summer School ook open te stellen voor gevorderde masterstudenten en vooral onderzoeksmasterstudenten die in de toekomst van plan zijn om wetenschappelijk onderzoek in de Nederlandse taal- of letterkunde te verrichten. De Doctoral Summer School zal ook open zijn voor jonge onderzoekers (promovendi en onderzoeksmasters) in de Nederlandse taal- of letterkunde uit Nederland of Vlaanderen. Ook promovendi die niet per se bij de neerlandistiek promotieonderzoek verrichten (bv. promovendi op comparatieve letterkunde, cultuurstudies, verschillende taalwetenschappelijke gebieden, zoals theoretische of toegepaste taalwetenschap, interculturele studies, geschiedenis, kunstgeschiedenis, letterkunde, nieuwe media en digitale cultuur, genderstudies, vertaalkunde, enz.) kunnen er deel aan nemen onder voorwaarde dat hun taalniveau het toelaat (Nederlands op C1 niveau). Het talige aspect is hier van groot belang. Het aanbod aan Engelstalige zomercursussen en (na)scholingen is zeer groot en er zijn steeds minder mogelijkheden om zich in een Nederlandstalige omgeving met academisch onderzoek bezig te houden.

Doelstellingen

Ervaren Neerlandici van verschillende vakgroepen (zowel uit eigen regio als ook daarbuiten, en eventueel ook uit het Nederlandse taalgebied) delen met jonge onderzoekers hun expertise in een reeks lezingen en workshops.

De belangrijkste doelstellingen van deze Doctoral Summer School zijn:

- jong talent uit de internationale neerlandistiek een kans te geven om in internationaal verband kennis te maken met actuele thema's en recente onderzoeksmethoden van de (Nederlandse) taal- en letterkunde;
- de studenten/promovendi kennis te laten maken met lopende (onderzoeks)projecten en waar mogelijk hen ook in het werk te betrekken;
- de studenten/promovendi kennis te laten maken met de denkwijze en ideeën van docenten en studenten vanuit andere landen en onderzoekstradities;
- de kennis van ervaren neerlandici over te dragen aan onderzoekers aan het begin van hun wetenschappelijke carrière;
- masterstudenten door de variëteit van onderzoeksthema's van de promovendi te inspireren om eigen onderzoeksthema's te vinden;
- de vaardigheden van de deelnemende studenten te bevorderen i.v.m. academische competenties, zoals het publiceren in vakbladen of het samenstellen van projectaanvragen, enz.;
- bij te dragen aan de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek naar de Nederlandse taal- en letterkunde wereldwijd;
- de kans te vergroten dat afstuderende neerlandici betrokken blijven bij hun vakgroep (en daarmee het tekort aan menskracht verlichten bij vakgroepen Nederlands wereldwijd);

- het contact tussen jonge neerlandici wereldwijd te versterken en hierdoor netwerken van neerlandici te ondersteunen;
- het contact tussen jonge neerlandici van binnen en buiten het taalgebied te versterken;
- het bewustzijn te vergroten bij jonge onderzoekers uit Nederland en Vlaanderen over de strekking van de internationale neerlandistiek;
- een bruisende en inspirerende omgeving te creëren in de internationale neerlandistiek.

Praktische organisatie

Een Doctoral Summer School in de Nederlandse Taal- en Letterkunde bestaat uit zes lesdagen (met de mogelijkheid om de eerste dag online te organiseren) in het kader waarvan drie hoofdmodules worden aangeboden, aangevuld met een inhoudelijk randprogramma.

MODULE 1: workshop rond vast thema (subthema's Letterkunde: L1, L2, en L3 en Taalkunde: T1, T2, T3)

MODULE 2: reeks lezingen en workshops rond meerdere subthema's

RANDPROGRAMMA:

- I. inleidende gastlezing met een overkoepelende expertise interessant voor taal- en letterkundigen (bv. deskundige op het gebied van cultuurkunde, filosofie, geschiedenis, e.d.);
- cultureel programma dat samenhangt met het gastland en de Lage Landen (bezoek aan een nationaal museum met Nederlandse en Vlaamse meesters, kunsttentoonstelling, boekpresentatie, bijeenkomst met een gastschrijver, e.d.)

Gezien het aantal contacturen en de nodige voorbereidingstijd krijgt elke deelnemer die de complete Doctoral Summer School doorloopt 5 studiepunten (ECTS) toegekend. Deze punten worden op een certificaat van deelname vermeld dat afgegeven wordt door de instelling die de Doctoral Summer School organiseert. Bij meerdere organiserende instellingen wordt het certificaat afgegeven door de instelling waar de Doctoral Summer School effectief plaatsvindt of door een consortium.

Extra vanaf 2026 (in ontwikkeling)

MODULE 3: online module voor academisch schrijven en academische vaardigheden

Er wordt gewerkt aan een onlinecursus die verplicht of optioneel aangeboden kan worden in het voor- of natraject. Deze cursus kan worden ingezet als het verplichte onlinetraject bij cursussen georganiseerd in het kader van *Blended Intensive Programmes* (bv. deze die via Erasmus+ worden georganiseerd). De basiscursus is een zelfdraaiende online cursus die op elk moment zonder begeleiding gevolgd kan worden. Bij deze cursus hoort ook een aanvullende set opdrachten die met begeleiding gevolgd zouden moeten worden. De modules (inhoudelijk samenhangende onderdelen van de cursus) zijn gericht op academische taalvaardigheid, maar ook op andere thema's, zoals publiceren en presentatievaardigheid.

Voorstel praktische dagindeling

	Dag 1 (mogelijk online)	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6
Ochtend	Inleidende (gast)lezing + inleidende workshop (wisselende groepen: taal- en letterkunde gemengd)	Lezing MODULE 2 subthema 1 + workshop (wisselende groepen: taal- en letterkunde afzonderlijk)	Gastlezing (presentatie, voorstelling, gastschrijver, e.d.) voor taal- en letterkunde	Lezing MODULE 2 subthema 2 + workshop (wisselende groepen: taal- en letterkunde afzonderlijk)	Lezing MODULE 2 subthema 3 + workshop (wisselende groepen: taal- en letterkunde afzonderlijk)	Presentaties groepen MODULE 1: Alle subthema's van taal- en letterkunde (gezamenlijk)
Middag	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's L1, L2, L3, T1, T2, T3)	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's L1, L2, L3, T1, T2, T3)	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's L1, L2, L3, T1, T2, T3)	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's L1, L2, L3, T1, T2, T3)	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's L1, L2, L3, T1, T2, T3)	Nabespreking en evaluatie

Inhoudelijk

Voor een Doctoral Summer School Taal- en Letterkunde wordt steeds een overkoepelend onderwerp gekozen dat breed genoeg is om doctorandi en gevorderde masterstudenten met verschillende onderzoeksprojecten aan te trekken. Dit onderwerp moet relevant zijn voor zowel taalkunde als letterkunde en fungeren als een overkoepelend kader voor diverse subthema's. Daarnaast dient het methodologische handvatten te bieden voor onderzoek naar verschillende aspecten van taal en literatuur. Het is daarbij belangrijk om variatie in de thematiek van de elkaar opvolgende edities in te voeren, omdat de deelnemers vaak enkele keren achter elkaar aan de Doctoral Summer School deelnemen.

In het kader van het overkoepelende onderwerp, dat wordt gekozen vanuit een algemene methodologische of interpretatieve invalshoek, worden per discipline drie subthema's geselecteerd die meer in detail ingaan op concrete onderzoeksuitdagingen. Elk thema wordt dan door de docenten voorbereid in twee luiken (meer algemeen en theoretisch voor MODULE 1 en toegespitst op concrete uitwerking voor MODULE 2).

Voortraject

Alle deelnemers ontvangen enkele maanden vóór de Doctoral Summer School een lijst met subthema's vergezeld van steeds een korte abstract van elk module. Op grond daarvan kiezen de deelnemers het thema dat het best bij hun onderzoek (of interesse) past. Indien kandidaten al bij inschrijving duidelijk hun interesse uiten, kan de samenstelling van de thematische groepen door de coördinator worden bepaald. Bij elk subthema ontvangen deelnemers theoretische literatuur (ca. 50-70 pagina's) met enkele algemene vragen. Op grond van deze theoretische literatuur en de algemene vragen kiest elke deelnemer een eigen casus (al dan niet verbonden aan hun eigen onderzoek) en bereidt een eigen abstract voor, waarin de relatie tussen de overkoepelende thematiek (en het subthema) en de casus duidelijk wordt. De abstracts worden enkele weken vóór de Doctoral Summer School ingeleverd, zodat de docenten (begeleiders van de afzonderlijke groepen) deze kunnen gebruiken als basis voor de workshops van MODULE 1.

Module 1

In MODULE 1 werken de deelnemers, ingedeeld in groepen, gedurende de hele week aan een subthema, waarbij elke groep een ander aspect van hetzelfde overkoepelende thema onderzoekt. In het voortraject maken ze kennis met de theoretische teksten en bereiden ze abstracts voor rond eigen casussen. Deze abstracts dienen voor de docent als een richtlijn voor de workshops. MODULE 1 begint altijd met een stand van zaken, een algemene bespreking van de afzonderlijke casussen en de vaststelling van het plan van aanpak voor de hele Doctoral Summer School. Indien nodig kan dit onderdeel online worden georganiseerd. MODULE 1 moet uitmonden in presentaties van alle

deelnemersgroepen (subthema's L1, L2, L3, T1, T2 en T3) waarin langs een gezamenlijke theoretische lijn de afzonderlijke casussen worden geplaatst. Het doel van de presentaties is om te laten zien op welke manieren de theoretische achtergrond praktisch toegepast kan worden in de verschillende, door de deelnemers gekozen, casussen en hoe de methodologische vraagstukken op vaak uiteenlopende voorbeelden tot nieuwe inzichten kunnen leiden. Dit kan de eerste stap vormen naar een mogelijke academische uitwerking van het thema. In het kader van de Doctoral Summer School worden deze onderzoeken echter niet uitgewerkt.

Module 2

Hierin kiest de docent zelf een casus. Hij/zij bereidt de literatuur voor die door de deelnemers als voorbereiding gelezen zou worden (ca. 50-70 pagina's per subthema) en hij/zij stelt enkele vragen die als uitgangspunt dienen voor de bespreking tijdens de workshop.

MODULE 2 bestaat uit lezingen waarin de door de docenten gekozen casussen in de subthema's worden voorgesteld, gevolgd door een discussie (workshop) in kleine groepen. Het is wel de bedoeling dat de groepen steeds wisselen zodat deelnemers van verschillende subthema's in MODULE 1 met elkaar ideeën uitwisselen en met verschillende perspectieven in contact komen. MODULE 2 is voornamelijk bedoeld om een inspirerende omgeving te creëren voor uitwisseling van inzichten en mondt in tegenstelling tot MODULE 1 niet uit in presentaties. Men kan ervoor kiezen om de taalkundige groepen en letterkundige groepen afzonderlijk te laten werken of om gemengde groepen te vormen. In dat laatste geval moet er wel voor gezorgd worden dat de casussen breed genoeg zijn om een interdisciplinaire discussie uit te lokken.

Praktische voorbeelden

Hieronder geven we twee voorbeelden weer die op grond van de eerder vernoemde algemene richtlijnen werden voorbereid.

Voorbeeld 1

Paraplu-onderwerp: Digital Humanities

Subthema Taalkunde 1: Computer in de tolk- en vertaalwetenschap

Casus MODULE 2: Computerondersteund vertalen vs. machinevertaling

Subthema Taalkunde 2: Kunstmatige intelligentie en diachrone taalwetenschap

Casus MODULE 2: Kunstmatige intelligentie voor de ontcijfering van historische teksten

Subthema Taalkunde 3: Het Nederlands en de nieuwe media

Casus MODULE 2: Taal op Twitter, Instagram, Facebook. Nederlandse chattaal.

Subthema Letterkunde 1: De mogelijkheden die de digital humanities bieden voor de internationale neerlandistiek als aanvulling op 'traditionele' letterkundige methodes

Casus MODULE 2: In de ban van algoritmes: Digital humanities in de literatuurwetenschap, Casus: Digital Library and Bibliography of Literature in Translation and Adaptation (DLBT)

Subthema Letterkunde 2: Stylometrie – bepaalt de auteur de stijl of omgekeerd?

Casus MODULE 2: Onderzoek naar de auteur van *Wilhelmus*

Subthema Letterkunde 3: Digitale wereld in de literatuur

Casus MODULE 2: Robots en/in de literatuur

Voorbeeld 2

Paraplu-onderwerp: Diversiteit

Subthema Taalkunde 1: Taalvariatie

Casus MODULE 2: Omgaan met taalvariatie in het vreemdetalenonderwijs

Subthema Taalkunde 2: De impact van hedendaagse sociale veranderingen op taal

Casus MODULE 2: Informalisering; gender en taal; identiteit in taal enz.

Subthema Taalkunde 3: Het einde van de standaardtaal?

Casus MODULE 2: De Vlaamse Tussentaal: eigenschappen, positie en verandering. In welke richting ontwikkelt zich het algemene informele (en formele) taalgebruik in Vlaanderen (bv. diversificatie of consolidatie)?

Subthema Letterkunde 1: De relatie tussen literatuur en diversiteit vanuit ruimtelijk opzicht

Casus MODULE 2: Migratie, canon en diversiteit

Subthema Letterkunde 2: Autonomie: hoe (on)afhankelijk is de literatuur van maatschappelijke en literaire normen

Casus MODULE 2: De autonomie van (middeleeuwse) dichters

Subthema Letterkunde 3: Kritiek: welke historische veranderingen heeft dit begrip binnen de letterkunde en de literatuur ondergaan?

Casus MODULE 2: (Bio)diversiteit en (eco)kritiek